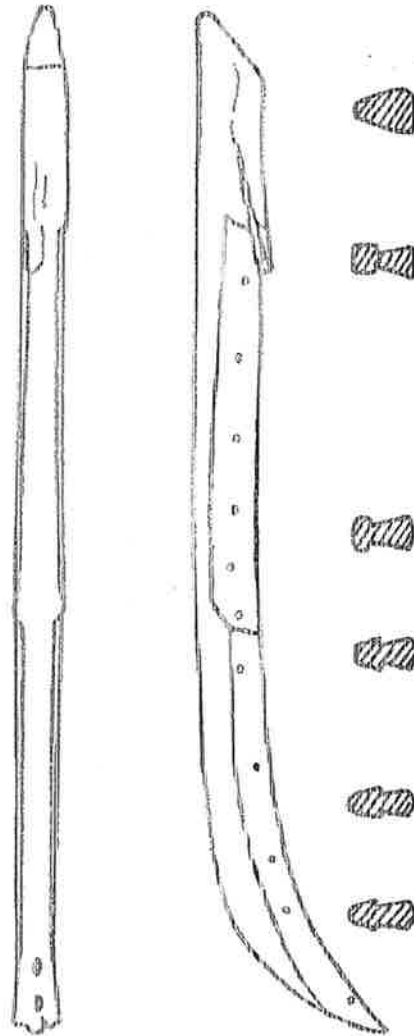

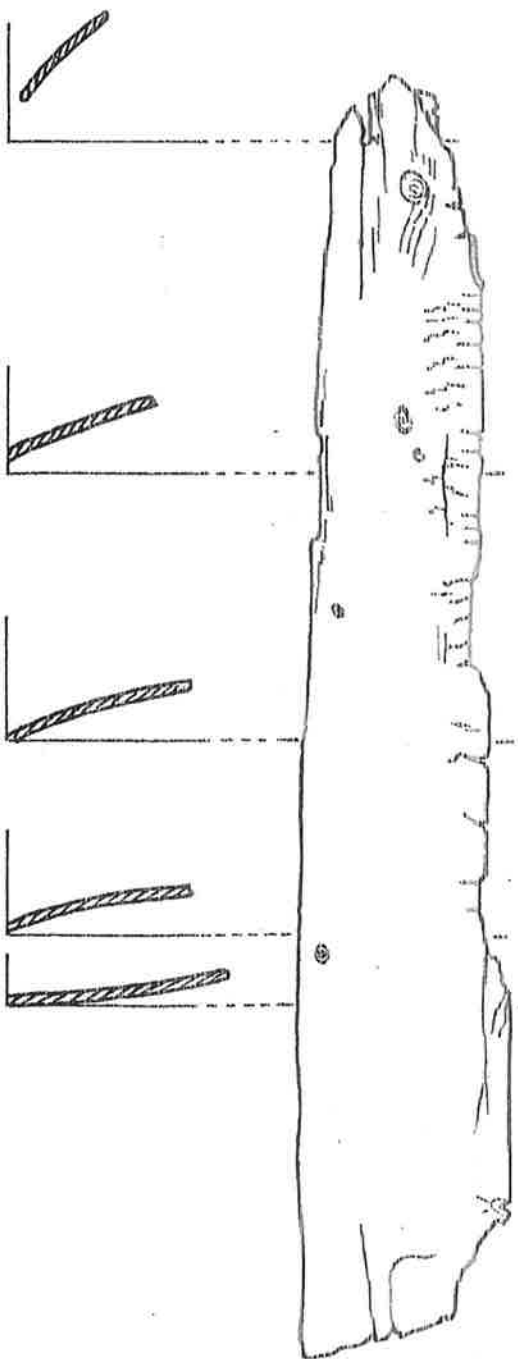
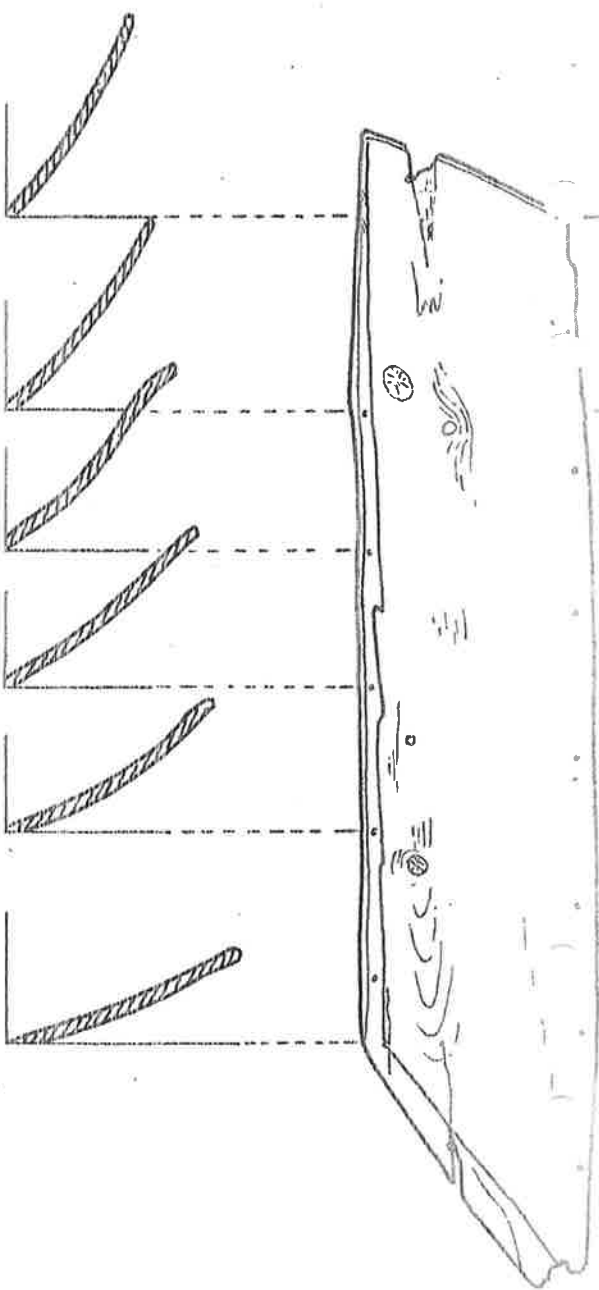
5307: 8

1 cm.

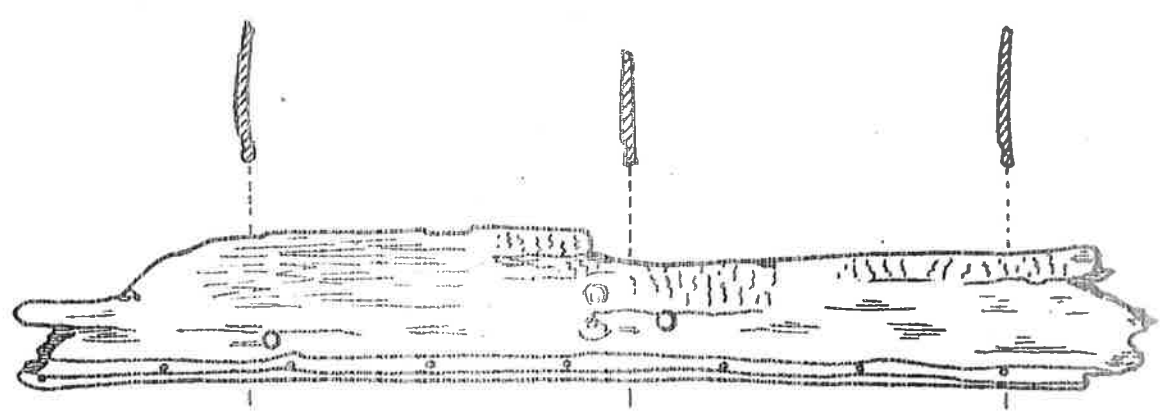
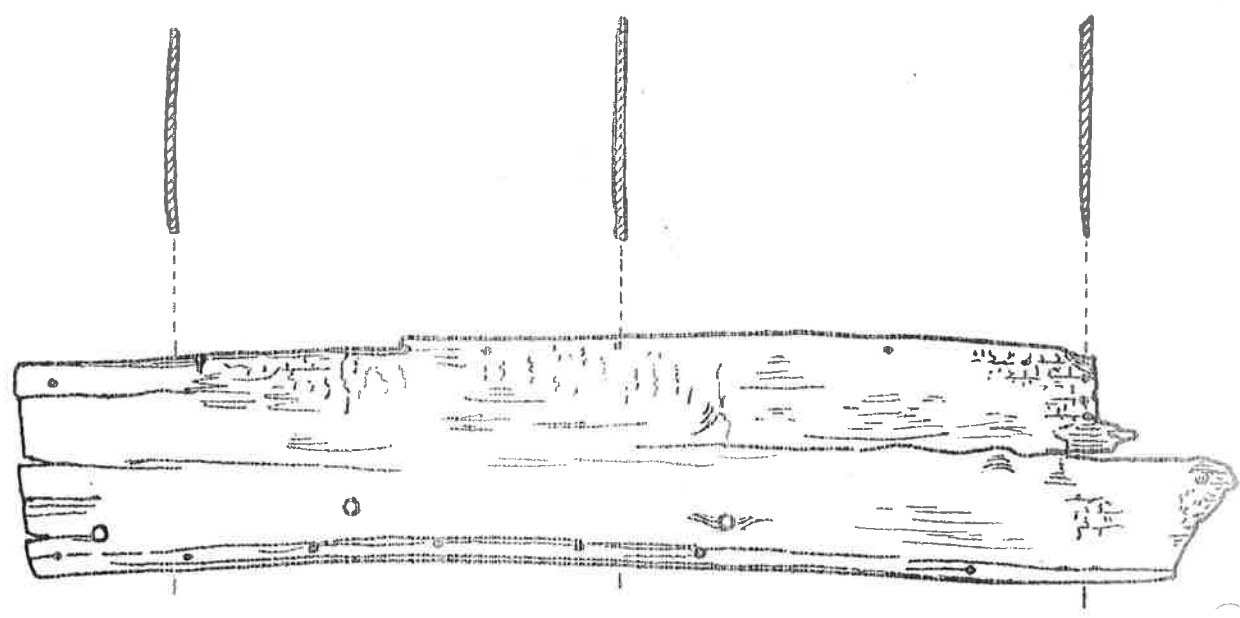
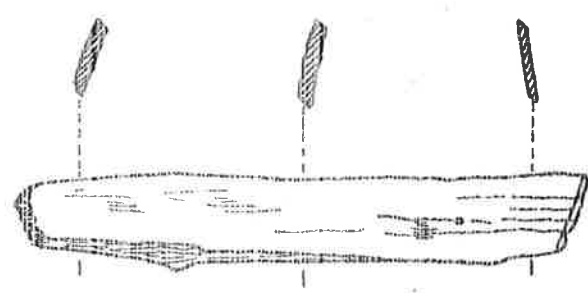
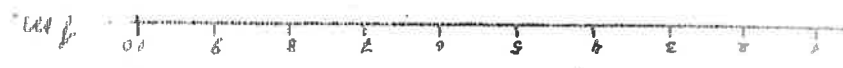
H. Stackelberg

5307:15

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 m.

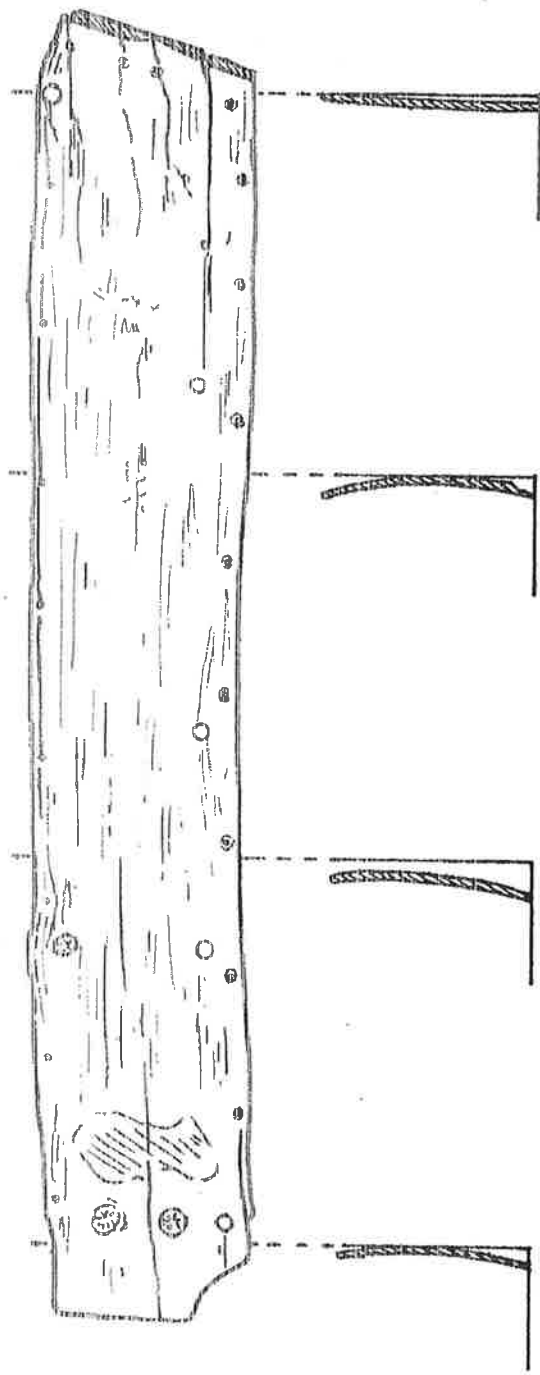
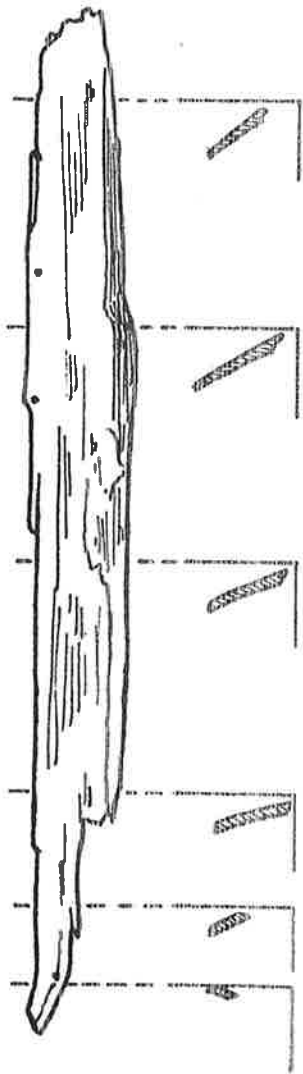
H. Stackerberg

5307:14

11/11

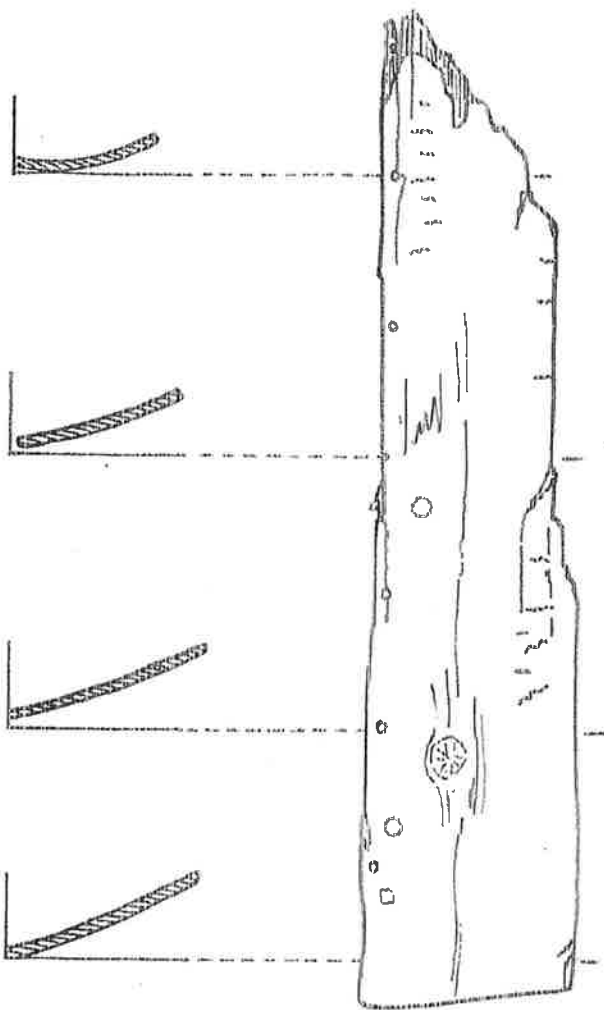
5307 113

1 m.

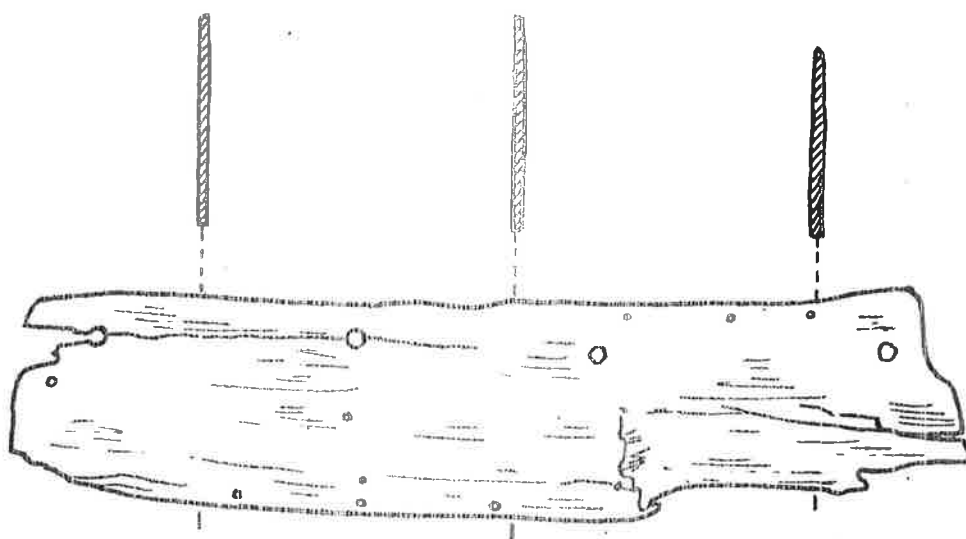
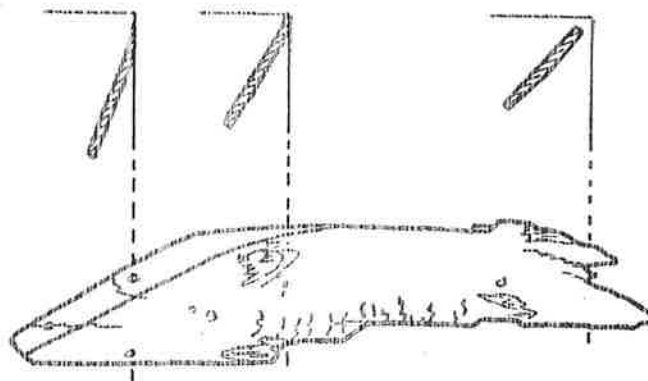
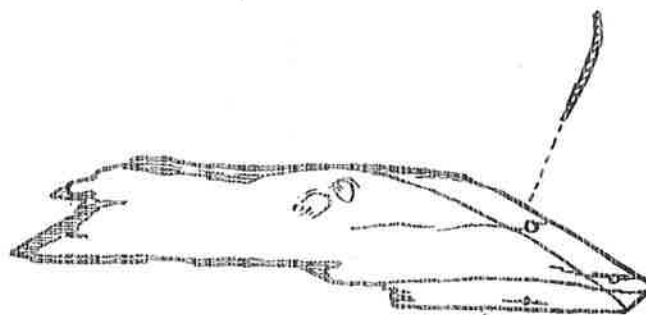
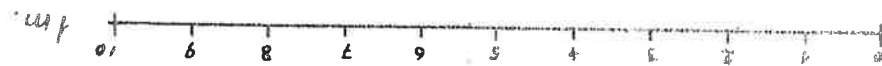
H. Stackelberg

5307:12

H. Stackelberg.

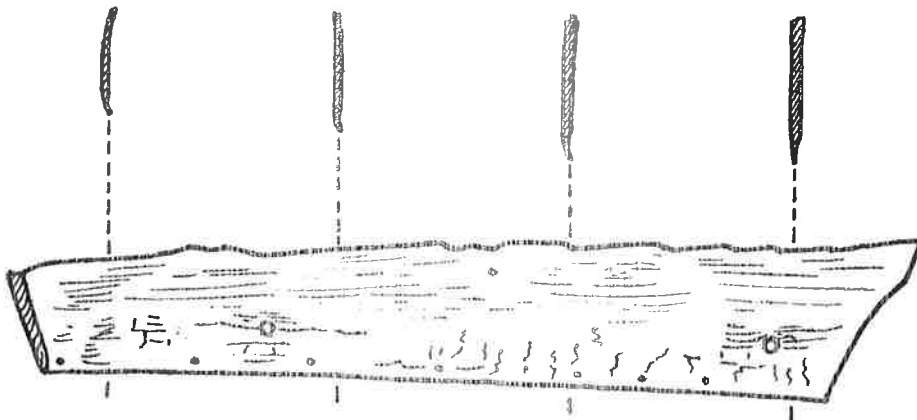
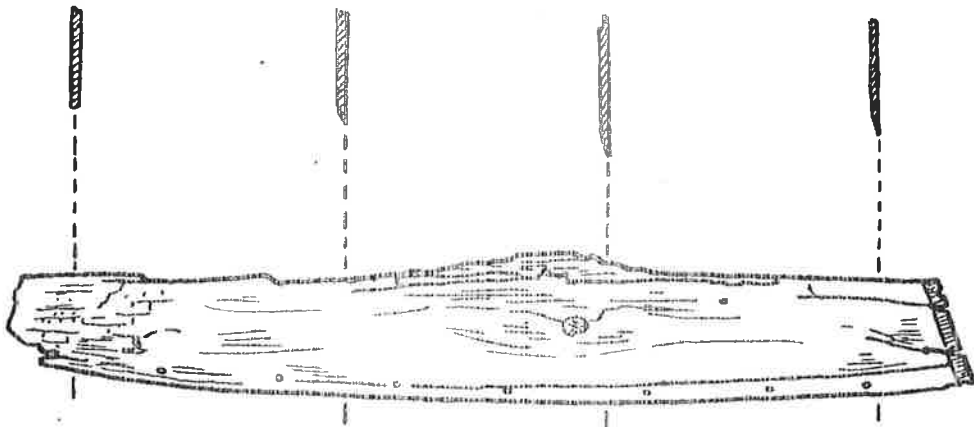
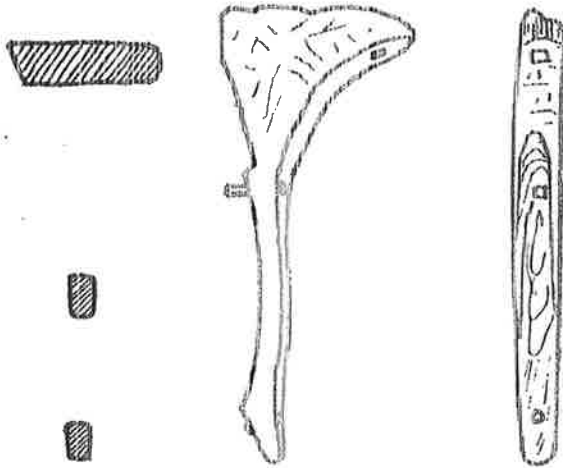
54071075

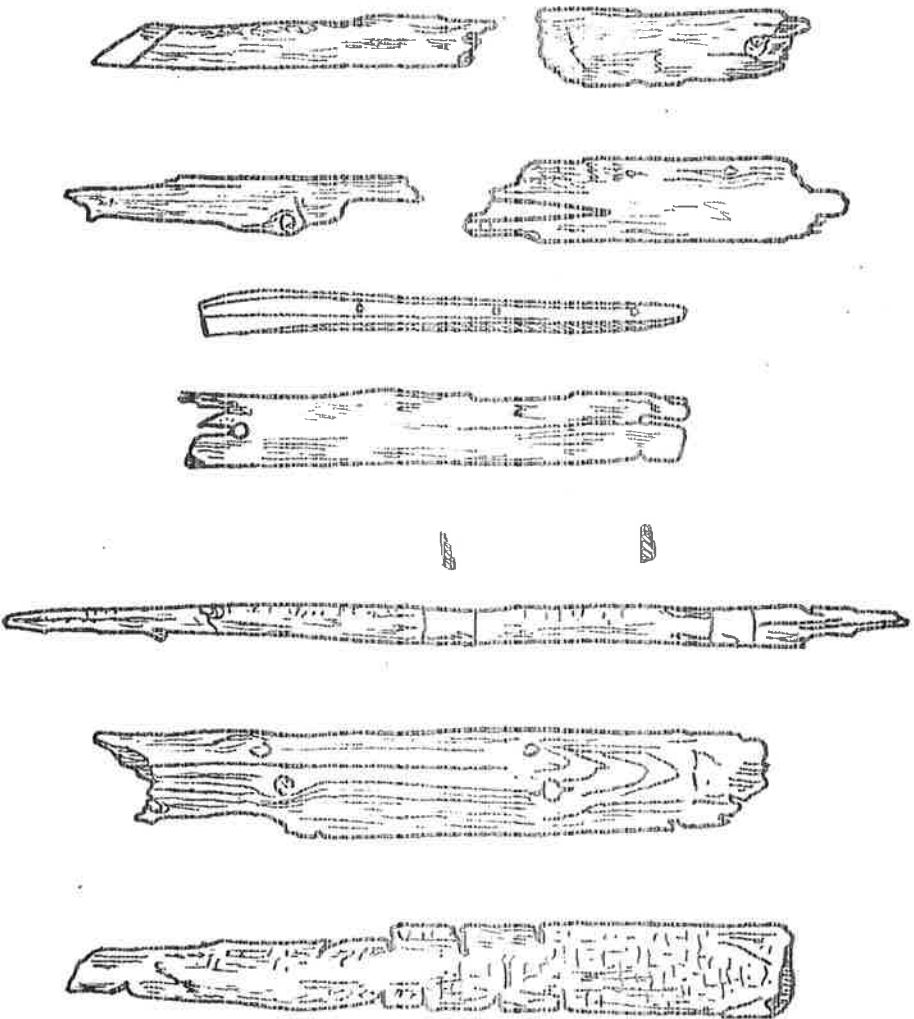
5307:11

H. Stackerberg.

Fig. 1

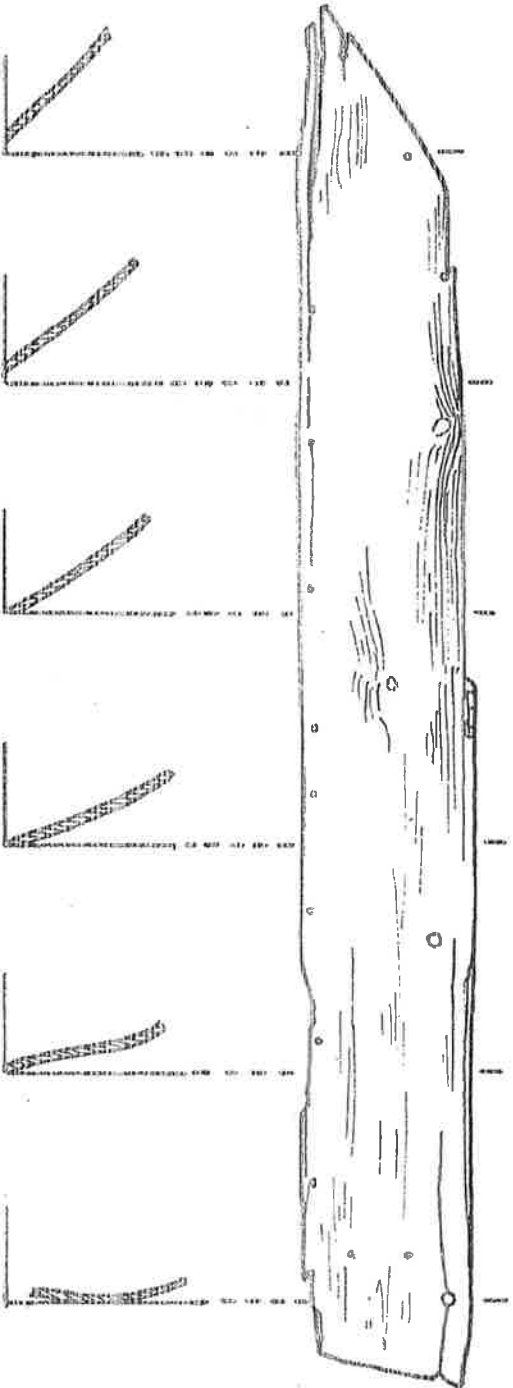
5307:10

1 m.

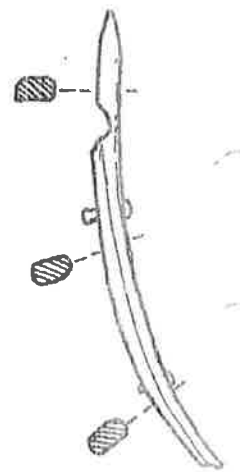
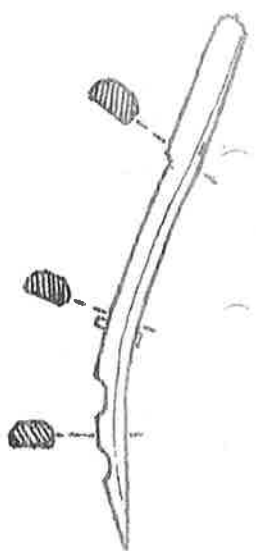
H. Starkerberg.

5307: 7

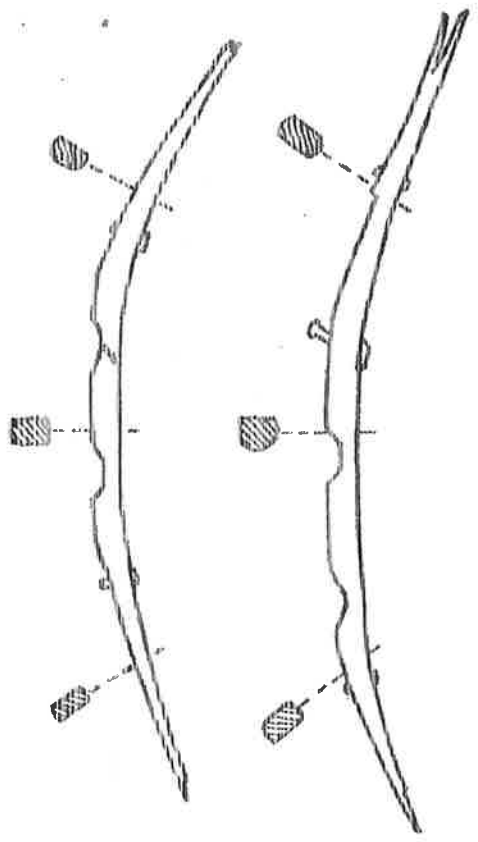

1 m.

H. Starkerberg

(67)

1 m.

H. Stuckelberg.

Koivulahden Vesterhankmon venelöytö

Maanvilj. August Sundvik Koivulahden Vesterhankmon kylästä löysi 4. 6. 1947 kyntäessään Stor-Moss-nimistä niittyä veneen osia. Maasta oli tullut ensinnä esiin auran tavottamana puu, jonka Sundvik sitten totesi vennen kölipuuksi. Hän kaivoi maata enemmän ja sieltä tuli näkyviin kölön paikan molemmiin puolin veneenlautoja. Lautojen alta tuli esiin myös^{kin} peukalon vahvuisen köyden palanen, joka lieneeⁿ hävinnyt. Laitelautojen ohessa saatiin tallelle kaarⁱⁿ osia sekä puunauloja, joilla kaaret oli kiinnitetty veneeseen. Laudat näyttivätⁿ olevan puunjuurilla ommeltuja. Laudat vei löytäjä kotiinsa Sundvikin taloon (talon n:ro 2⁶), jossa ne olivat vajassa suojassa käydessään paikalla 4. 10. 47.

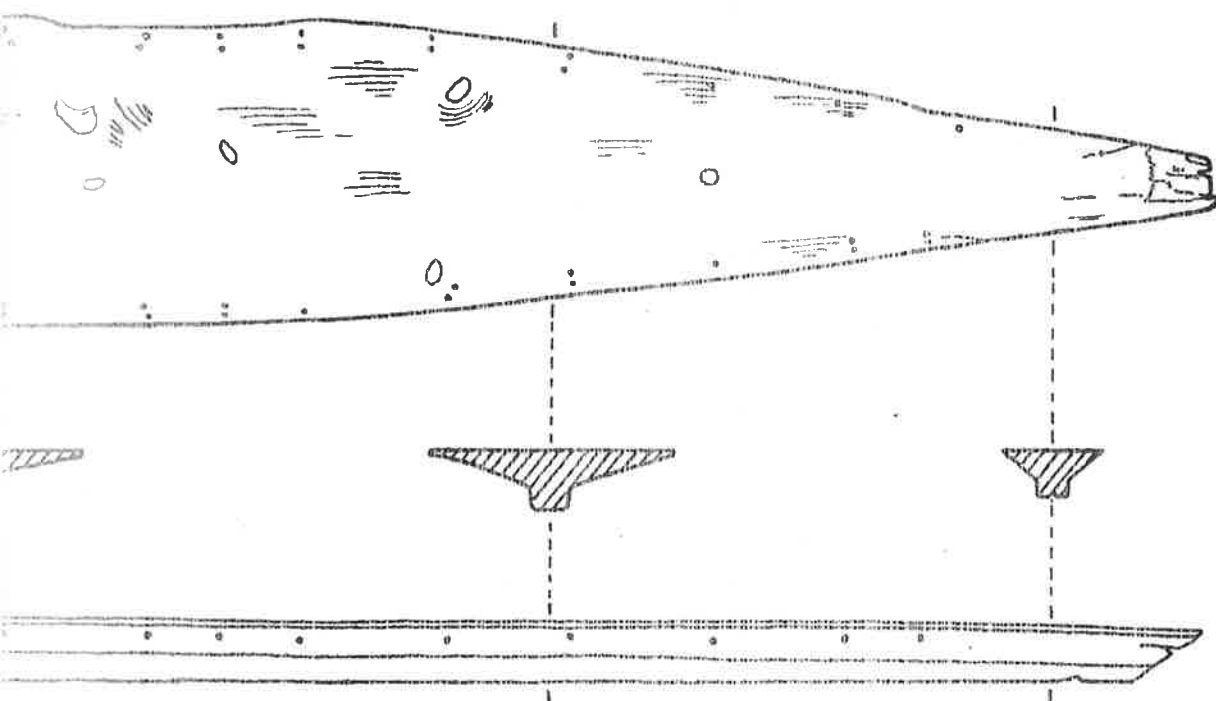
Maanvilj. Sundvik kertoi samalta niityltä löytyneen 1922 - 23 n. 200 m nykyisestä löytöpaikasta länteen luultavasti veneen kappaleen, jossa on nähtävissä kirjaimia ja numeroita. Esine tulee museoon veneenlautojen mukana.

Löytöpaikka on n. 500 m Byträsk lammeⁿstä, joka on 6 m y. m. p. Niitty on otettu viljelykselle n. 25 vuotta sitten. Löytökohta on erään sarkaojan lähellä vinoon ojan suuntaan ja se on n. 100 m etäisyydellä eteläpuolella olevan harjun rinteestä. Maasto osoittaa, että paikka on ollut merenlahtena verraten myöhään, sillä siitä lähtee alava maasto maanvilj. Sundvikin ilmoituksen mukaan lähelle merta. Myöskin maanⁿittu Byträsk-lampi on lähellä.

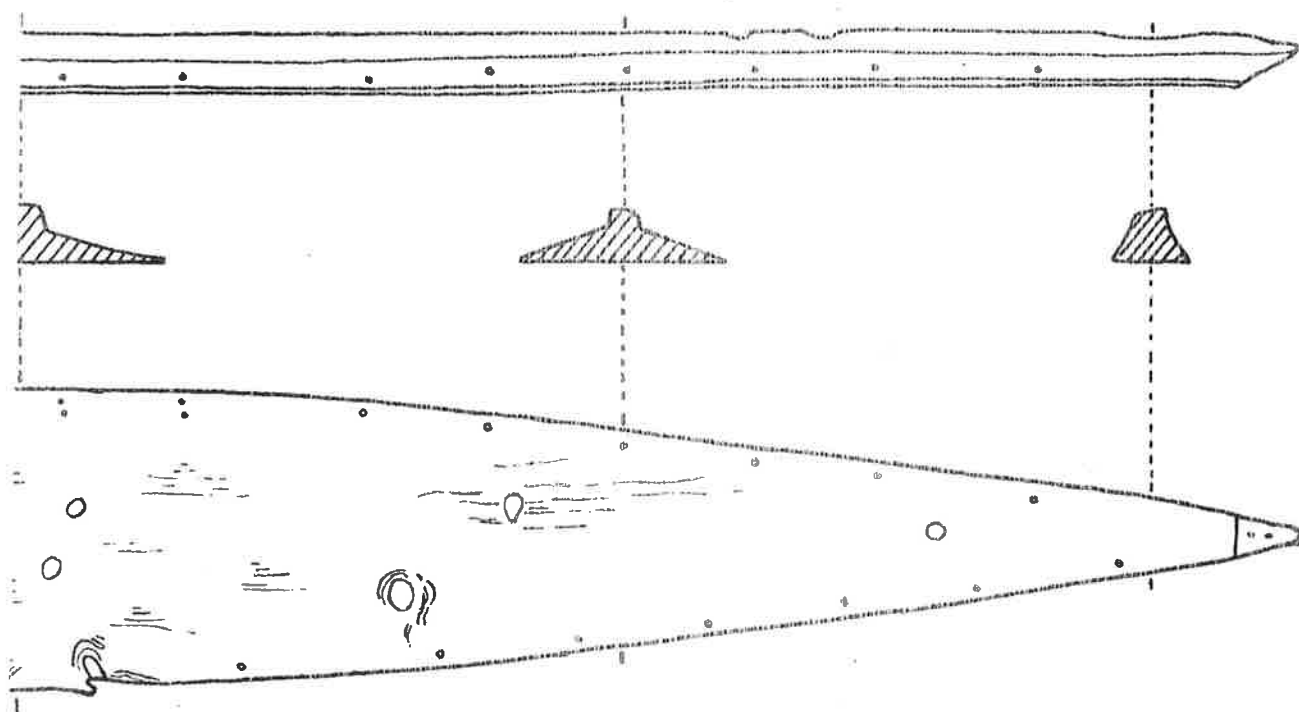
Löytö tehtiin n. 40 cm syvästä turpeen alta, laudoita laspäin on vielä 10 - 20 cm pohjasaveen. Kun otin maanäytteen, niin paikalta löytyi vielä kaksi laitalautaa sekä muutamia kaarien kappaleita.

Löytöstä on otettu maanäyte, joka samoin kuin veneen

5307: 17

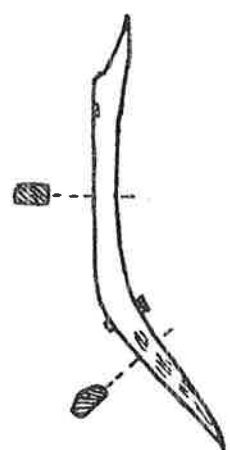
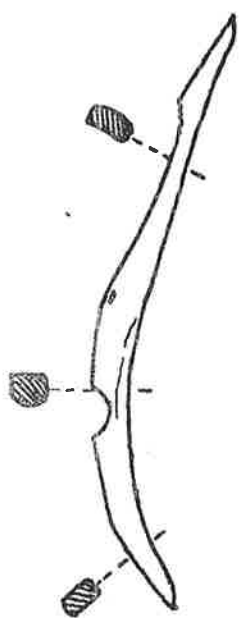
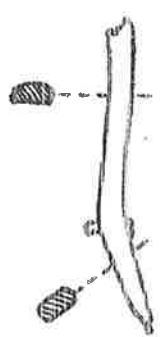
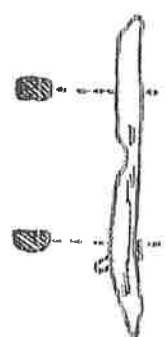
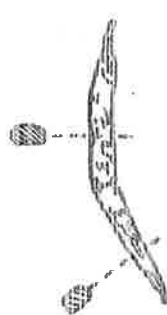
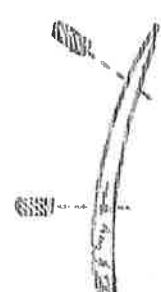
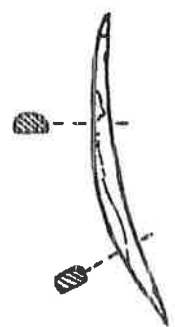
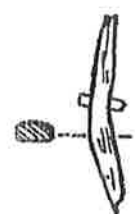

H. Stackelberg.

5307.16

169)

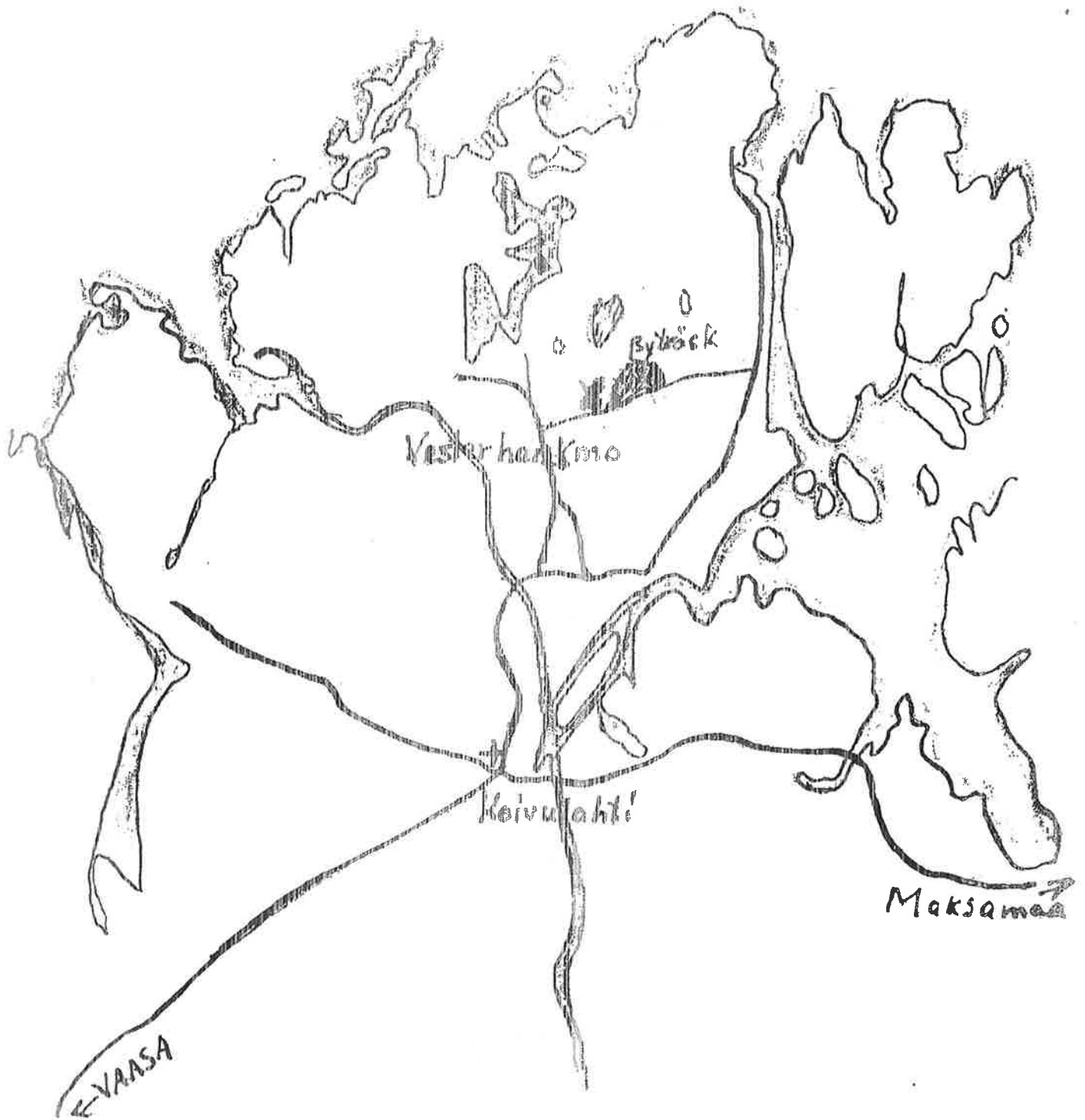
osat maanvilj. Sundvik lähettää Kansatieteelliselle osastolle.
Helsingissä 20. p lokakuuta 1947.

Eino Viikari

- 5307:8 KOIVULAHTI, Vesterhankmo
Keulapuu.
Piirt. H.Stackelberg 1947
Tussipiirros 16x23,5
- 9 KOIVULAHTI, Vesterhankmo
Puunpalasia venelöydöstä.
Piirt. H.Stackelberg 1947
Tussipiirros 19x23
- 10 KOIVULAHTI, Vesterhankmo
Kaksi lautaa ja hankaimet venelöydöstä.
Piirt. H.Stackelberg 1947
Tussipiirros 20,5 x 30
- 11 KOIVULAHTI, Vesterhankmo
Kolme puunpalaa venelöydöstä.
Piirt. H. Stackelberg 1947
Tussipiirros 21 x 28
- 12 KOIVULAHTI, Vesterhankmo
Laudanpätke venelöydöstä.
Piirt. H.Stackelberg 1947
Tussipiirros 20 x 24,5
- 13 KOIVULAHTI, Vesterhankmo
Kaksi laudanpätkeä venelöydöstä.
Piirt. H.Stackelberg 1947.
Tussipiirros 21 x 26,5
- 14 KOIVULAHTI, Vesterhankmo
Kaksi lautaa ja puunpala venelöydöstä.
Piirt. H. Stackelberg 1947
Tussipiirros 24 x 29
- 15 KOIVULAHTI, Vesterhankmo
Kaksi lautaa venelöydöstä.
Piirt. H.Stackelberg 1947
Tussipiirros 26,5 x 26,5
- 16 KOIVULAHTI, Vesterhankmo
Venelöydön kaaret.
Piirt. H.Stackelberg 1947
Tussipiirros 37 x 25
- 17 KOIVULAHTI, Vesterhankmo
Emäpuu.
Piirt. H.Stackelberg 1947
Tussipiirros 23,5 x 38,5

5307:18

X-löyöpaikka

5307:18 KOIVULAHTI, Vesterhankmo

Kartta koivulahdelta, keskellä Vesterhankmon
veneiden löytöpaikka.

Tussilla ja värikynällä piirretty 20 x 21,5

19 Pohjoismaiden kartta keskim. maankohoamisesta.
Fennia 68, B.Witting, Landhöjningen utmed Baltiska
havet. Kartta 7.

Tussipiirros 18 x 16

Till Västehankens hembygdsänner

Övertämnat 24.10.05

av Lief Backas, som skaffat
kopiorna från Sjöfartsmuseet, Hfzs

Båtfyndet i Stor mosse 1947

yt.	L ö r
upp.	At
förts	Augu
varit	rände
red.	gymn
med	tillig
och	däret
gen	svens
ter,	invän
tä-	känna
arit	Sön
på-	gistr
ket	vägar
40	gar in
ada	väglö
öl,	diknir
ler	pare
ke	frän
på	sten
ä-	utmä
ll.	börja
ed	böran
rt	lag o
-	reper
-	nad n
-	sjuvä
-	förvä
-	på o
-	ning
-	garne
-	(Ur
-	L ö r
-	Hu
-	dages
-	hacks
-	vall,
-	osten
-	därv
-	Der
-	anses
-	om d
-	körvä
-	enligt
-	den n
-	borde
-	plan,
-	blom
-	Men
-	gon o
-	av t
-	ovillk
-	trif
-	En
-	matte
-	men

Märkligt båtfynd i Kvevlax.

En båt stötte bodden August Sundvik i Västerhankmo på, när han för några dagar sedan plogade ängsmarken i skogen öster om byn. Den låg 40 cm under ängsmarkens yta. Den gick sönder när den togs upp. De tillvaratagna delarna har förts hem till hans gård. Båten har varit omkring 5 m lång och 1,5 m bred. Alla delarna av båten har tjäljts med yxa och hopfogats med träslaglar, och de skilda delarna av bordläggningen har blivit hopsyddas med trärötter, sannolikt av asp. Fogarna har tätats med drev av djurhår, som varit dränkt i tjära. Ett sorts rep påträffades under båten. Bottenstycket har täljts till en plank, som är 40 cm bred på mitten och spetsig i båda ändarna. Undertill har det en köl, som är uthuggen ur stocken eller plankan. Bordläggningen har icke gjorts av bräder, som böjts utan på spanterna (vränjarnar), utan av bräder, som fogats med ändarna till varandra och hopbundits med träroter, varefter skarven tätats med drev.

PS),
teml
inea
Nle-
nen
ier.

Muru gammal båten är, är svart
att veta. Stället, där den påträffa-
des, är c. 500 m i sydöst från By-
träsket. Detta träsk låg 6 m över
havets yta, då det för några år se-
dan utgrävdes. Angsmarken, där
båten låg, blev för 25 år sedan upp-
odlad och har sedan sjunkit ihop, så
att plogen först nu tog i båten, i
dess framstam, som låg högre än
dess övriga delar. Även delar av
ett öskar fanns i båten.

De tidigaste skriftliga upplysningarna om Västerhankmo by finna först från mitten av 1500-talet. Detta båtfynd torde på sitt sätt sprida något ljus över byn från tiden bortom 1500-talet. Det förtjänar därför tillverkas.

ytta.	L 8 r
upp.	At
förts	Augu
varit	rände
red.	gymn
med	tillig
och	däref
gen	svens
ter,	invän
tä-	känna
arit	Sön
på-	gisträ
ket	vägar
40	gar in
ada	väglö
öl,	diknir
ler	pareer
ke	frän
på	stenar
ä-	utmä
III	börja
ed	börar
rt	lag o
-	reper
-	nad n
-	sjuvä
-	förvä
-	på o
-	ning
-	garne
-	(Ur
-	L 8 r
-	Hu
-	dages
-	hacks
-	vall,
-	osten
-	därfv
-	Der
-	anses
-	om d
-	körvä
-	enligt
-	den n
-	borde
-	plan,
-	blomn
-	Men
-	gon o
-	av t
-	ovillk
-	trifv
-	En a
-	mätte
-	men

alk. Vasen-
 maastaan 6 cuna
 rajon volostin saade
 ette jnnrt nyt komissien y-
 sen puutarha, jntekstomin panta
 hyveen kntuoon.
 ullis olintien kartoille. Paha oli ma-
 doseutu 40 sanna lovyesta lahtesta.
 Veneen rungon lauat oli lauvettu
 paista toisinsa ja sidottu ylleen ruun
 juurille. Palka, mista vene loydettiin
 sijaitsee 400 m:n paasest lahtesta, josta
 6 metriä menen pintaa korkeammalla.
 Nittymaa on ollut viljeltyä 25 vuott.
 — K.

Verif. 5307

26.5.16 1917

Kamalah

The end

2000年2月

WVA-ARISTON

VERIFKATT

Jordfynd.

För någon tid sedan då jag sökte efter några gamla papper i en kista på vinden, kom i min hand ett dokument från Arkeologiska Kommisionen vid Finlands Nationalmuseum. Med det dokumentet tackar institutionen för en gåva som de fått mottaga i form av resterna till en båt av havsgående typ.

Pappret gjorde att jag började minnas hösten 1946 då vi hittade resterna av en båt som låg djupt ned i jorden. Jag, min far och min broder plöjde på hösten i Stormossen, som ligger mitt emellan Hanko byarna i skogen, på en del som ligger lågt, där det var det mycket sankt. Det hade inte blivit plogat sedan senaste torrperioden då det var mindre sankt. Vi hade två hästar förspända för plogen, min far körde hästarna och min broder styrde plogen. Det här var före traktorernas tid. Min uppgift var att trampa ned de tilor som inte ville lägga sig frivilligt. Det var vid ett ställe då jag kämpade med en tilla som var motsträvig och jag lade märke till ett föremål som stack upp ur plogfåran, och jag började undersöka den närmare kunde jag se att det var en

bearbetad bit, det var ingen trädgren som vi vanligen plöjde upp. Den här biten satt fast lägre ner, jag måste ta till spaden och börja gräva runt föremålet för att få fram mera av föremålet. Det var inte någon trädgren, ju mera jag fick fram av föremålet anade jag att det troligen härrörde från en båt.

Så småningom blev det klart att det var resterna av en båt, när hela fören kom fram. Då var vi tre stycken som grävde i brunmossan. Hästarna fick en välbehövlig vilopaus medan "arkeologerna" grävde. Allt tog sin runda tid men när vi slutade hade vi fram delar till en båt av havsgående modell. Vi uppskattade att båten hade varit omkring fem meter lång. Resterna av förtöjningen fanns ännu kvar och tillverkad av djurhår som inte hade ruttnat. Förtöjningen hade vid förlisningen hamnat delvis under båten, och hade där konserverats och låg mot bottenleran under bordläggningen. Några spår av metallspikar fanns inte, endast nitar av trä. På vissa ställen syntes spår av trädrötter som hade används till att foga samman vissa delar. Mycket breda bord som var skarvade. Båten hade under trycket ovanifrån, sedan växelhjulet hade börjat lägga sig

på, blivit flat och alla spanter hade lossnat och gått upp. Köl stycket var hugget ur ett enda träd, cirka femtio centimeter brett på mitten och över fyra meter långt, och avsmalnande mot ändarna.

Så länge det finns mycket djupt vatten växer ingenting, och det första som börjar växa är rörvass. Så var det här, ovanpå kölstycket och bordläggningen hade det först kommit rötter av rörvass och sedan andra sjöväxter, sist hade vitmossa kommit ovanpå alltsammans. Under flera hundra år hade vitmossan förvandlats till brunmossa. Det är svårt att uppskatta tjockleken på mossan, den kan ha varit över en meter.

När min far började odla den här marken växte det nästan full skog här. Efter det att de huggit bort skogen vidtog dikning och torrläggning på 1920-talet, delvis ännu tidigare. När det hade odlats några år började mossan att sjunka ihop, platsen hette ju Stormossen.

Att datera ett sådant fynd är svårt, men man måste komma ihåg att sådana båtar användes inte i träsk och små insjöar. Platsen där båten förlist måste ha stått i förbindelse med havet, då blir fyndet mycket gammalt,

landhöjningen på platsen är mera än sex meter. Vi måste komma ihåg att fyndet låg på ren lerbotten, alltså ingen växtlighet under fyndet, följaktligen måste det ha varit kanske två meter vatten där eftersom ingenting växte där. Då blir skillnaden på nivåerna ännu större, kanske åtta meter eller mera. Det har varit ren skärgård där båten sjunkit, håller ni med i resonemanget? Här finns möjlighet med ettusen år sedan förlisningen eller ännu mera.

Det har framkommit på flera ställen olika båtfynd, men bara flatbottnade sådana, de har blivit lämnade och vitmossan har tagit över, när odlaren har kommit, kanske med grävmaskiner, har de kommit fram, så kallade ekstockar.

Resultatet av alltsammans blev att en representant för Nationalmuseet kom och hämtade resterna vilka inpackades i en för ändamålet tillverkad transport-låda, tillsammans med ett väl tilltaget jordprov, som transporterades till Vasa järnvägsstation

Vid överlämnandet av båtresterna avtalades med museets representant att enda ersättningen vi ville ha, var att få veta huru gamla delarna var. Ingenting annat än ett

skriftligt tack kom för besväret,
sedan bara tystnad. Var det
tomrumsteorin som spökade ? Nu
är det så att resterna lär finnas
någonstans, men ingen datering har
gjorts.

På initiativ av privatpersoner har
det kommit nu långt senare till
hembygds-föreningen, meddelande
om var delarna finns, men
upphittarna fick ingenting, varken
ersättning eller vetskap om delarna.

Stig Sundvik.